

Sygn. akt III KK 719/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **K. B. J.**,

skazanego za czyn z art. 258 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 30 grudnia 2019 r.,

kasacji wniesionej na niekorzyść skazanego przez Ministra Sprawiedliwości -
Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 6 lipca 2017 r., sygn. akt XIV K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok w zakresie dotyczącym K. B. J., w
części dotyczącej orzeczenia o karze, i w tym zakresie przekazuje
sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G..**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lipca 2017 r., w sprawie o sygn. akt XIV K (...), Sąd Okręgowy w G. uznał K. B. J. za winnego popełnienia następujących czynów:

- z art. 258 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt I aktu oskarżenia, pkt I wyroku),
- z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., za który wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywnę w wysokości 500 stawek dziennych, ustalając kwotę stawki dziennej na 20 zł; ponadto za ten czyn, na podstawie art. 299 § 7 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. orzeczono wobec oskarżonego K. B. J. przepadek korzyści majątkowej w wysokości 15.000 zł (pkt VIII aktu oskarżenia, pkt XIV i XV wyroku);
- z art. 124 ustawy prawo farmaceutyczne w zw. z art. 65 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt IV aktu oskarżenia, pkt XVI wyroku).

Sąd Okręgowy w G. wymierzone jednostkowe kary pozbawienia wolności (wskazane w pkt I, XIV i XVI wyroku) połączył i orzekł wobec oskarżonego K. B. J. karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XVII wyroku). Ponadto Sąd Okręgowy, przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego K. B. J. kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat tytułem próby (pkt XVIII wyroku), oddając go pod dozór kuratora (pkt XIX wyroku).

Wyrok w powyższym zakresie nie został zaskarżony przez oskarżonego i uprawomocnił się dnia 19 stycznia 2018 r. (k. 24980, 25366, 25367, 25568).

Kasację od tego wyroku wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny „w zakresie dotyczącym oskarżonego K. B. J., w części orzeczenia o karze, na jego niekorzyść” i zarzucił mu „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegające na wymierzeniu oskarżonemu kary łącznej 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, to jest kary niższej aniżeli najwyższa z orzeczonych jednostkowych kar pozbawienia wolności podlegających łączeniu.”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, gdyż zaskarżone orzeczenie zostało faktycznie wydane z rażącym i mającym istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszeniem przepisu prawa karnego materialnego, wskazanego w zarzucie kasacji. Wobec oczywistej zasadności kasacji, uwzględniając obecne brzmienie art. 535 § 5 k.p.k., obowiązujące od dnia 5 października 2019 r. (art. 1 pkt 93 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. z 2019 r., poz. 1694), możliwe było jej uwzględnienie na posiedzeniu bez udziału stron.

Zgodnie z dyspozycją art. 86 § 1 k.k., jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej, określone w art. 85 k.k., sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Przepis ten wyznacza zatem dolną i górną granicę kary łącznej, możliwą do orzeczenia na podstawie uprzednio orzeczonych kar jednostkowych. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy wymierzył oskarżonemu następujące, podlegające łączeniu kary: roku pozbawienia wolności, 2 lat pozbawienia wolności oraz roku pozbawienia wolności.

Mając na uwadze dyrektywy wymiaru kary łącznej, uregulowane w przepisie art. 86 § 1 k.k. stwierdzić należy, że dolna granica kary łącznej pozbawienia wolności, jaka mogła być orzeczona wobec K. B. J., została wyznaczona wymiarem najwyższej z orzeczonych kar jednostkowych, a więc nie mogła być niższa niż 2 lata pozbawienia wolności. Orzekając karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, Sąd Okręgowy w G. naruszył art. 86 § 1 k.k., które to uchybienie było rażące i miało istotny wpływ na treść wyroku. Doprowadziło bowiem do nieuzasadnionego zaniżenia wysokości kary łącznej pozbawienia wolności, jaka powinna zostać wymierzona oskarżonemu (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2019 r., IV KK 700/18).

Obrazy art. 86 § 1 k.k. przez Sąd Okręgowy nie zmienia próba skorygowania wyroku w trybie art. 105 § 1 i 2 k.p.k. Zaistniałego błędu nie można postrzegać w kategoriach oczywistej omyłki pisarskiej w rozumieniu art. 105 k.p.k. Nie jest to również błąd, który możliwy byłby do usunięcia w trybie art. 13 § 1 k.k.w., albowiem nie ma tu wątpliwości co do wykonania orzeczenia czy obliczenia kary,

lecz jest to błąd bezpośrednio związany ze wskazaniem czasu trwania wymierzonej skazanemu kary.

Zgodnie z zakresem zaskarżenia wskazanym w kasacji, jak również zawartym w niej wnioskiem, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej K. B. J. w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Co prawda zarzut podniesiony w kasacji wskazywał wyłącznie na uchybienie w zakresie wymiaru kary łącznej i nie odnosił się do kar jednostkowych ani zasadności zastosowania w sprawie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary, to jednak uchylenie wyłącznie rozstrzygnięć dotyczących kary łącznej (tj.: rozstrzygnięcia określającego wymiar kary łącznej pozbawienia wolności – punkt XVII wyroku; rozstrzygnięcia o zawieszeniu wykonania kary łącznej – punkt XVIII wyroku, oraz rozstrzygnięcia o oddaniu sprawcy pod dozór kuratora – punkt XIX wyroku) prowadziłoby do dalej idących skutków na niekorzyść oskarżonego niż te, które wyznacza zarzut kasacji wniesionej na jego niekorzyść. Po uchyleniu wyłącznie rozstrzygnięć o karze łącznej w obrocie prawnym pozostałby prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w G. zawierający rozstrzygnięcia wymierzające skazanemu trzy kary jednostkowe: roku pozbawienia wolności, dwóch lat pozbawienia wolności oraz roku pozbawienia wolności. Mogłyby one podlegać wykonaniu, bowiem wraz z uchyleniem kary łącznej uchyleniu uległoby rozstrzygnięcie o zawieszeniu jej wykonania na okres trzech lat próby. Tymczasem zarzut sformułowany w kasacji na niekorzyść skazanego dotyczył wyłącznie błędnego wymiaru kary łącznej w kontekście wymiaru kar jednostkowych a nie faktu zawieszenia jej wykonania. Ponadto, według stanu prawnego obowiązującego w czasie popełnienia zarzucanych oskarżonemu czynów, instytucję warunkowego zawieszenia wykonania kary można było zastosować również do najniższej kary łącznej, jaka z poszanowaniem art. 86 § 1 k.k. mogła być orzeczona w tej sprawie wobec wymiaru kar jednostkowych, to jest kary łącznej dwóch lat pozbawienia wolności.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazanego K. B. J. w zakresie zawartych w tym wyroku rozstrzygnięć o karze. Zgodnie z art. 447 § 2 k.p.k., który z mocy art. 518 k.p.k. znajduje zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym, środek zaskarżenia zwrócony co do kary uważa się za zwrócony przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze i środkach

karnych. Ponadto trzeba podkreślić, że rozstrzygnięciem co do kary jest również rozstrzygnięcie zasądzające określoną opłatę w sprawach karnych, w rozmiarze ustalonym w zależności od wysokości kary (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2005 r., V KK 6/05).

W toku ponownego rozpoznania sprawy w zakresie rozstrzygnięcia o karze Sąd Okręgowy będzie miał na względzie treść art. 86 § 1 k.k., zgodnie z którym kara łączna nie może być niższa od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa. Sąd ten weźmie też pod uwagę treść art. 538 § 1 i 3 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.